

ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด
PERSONNEL'S OPINIONS ON GOOD GOVERNANCE-BASED ADMINISTRATION
AT TAMBON ADMINISTRATIVE ADMINISTRATION ORGANIZATION IN
CHIANG KHWAN DISTRICT, ROI ET PROVINCE

พระธรรมนุญ อาจารย์สุโก (กรุดเพชร)¹

PHRATHAMMANOON ARJARASUPHO (GRUDPECH)

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดของบุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 142 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน 34 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความพึงพอใจโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียวหรือ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1) ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งหมดด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากห้าด้าน และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านนิติธรรม ด้านความคุ้มค่า ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความโปร่งใสตามลำดับ

2) ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ เชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยสามอันดับคือ ควรจัดให้มีการดำเนินการฝึกอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น กฎหมายที่ควรรู้ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและ ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อใช้ เป็นข้อมูลในการนำไปแก้ปัญห ารับปรุง และพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น และควรมีการบริหารและจัดสรรงบประมาณโดยมีการจัดลำดับก่อนหลัง ตามความจำเป็นเร่งด่วน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ABSTRACT

The purposes of the thesis/paper were: 1) to study personnel's opinions on good governance-based administrations of tambon administrative organizations in Roi Et province's Chiang Khwan district, 2) to compare their opinions on good governance-based ones of the preceding organizations in its district to variables of personnel's genders, ages and educational levels, and 3) to regulate their suggestions for good governance-based administrations in its district. The sampling group comprised 141 personnel doing their jobs for the aforesaid organization in the above district, setting it through R.V.Krejcie's and D.W.Morgan's table. The data collection instrument was the questionnaires of Lidert-type scales, containing thirty-four questions and possessing the reliability for the whole entry at .87. The statistics exploited for data analyses encompassed: percentage, mean, standard deviation, compare their satisfaction by means of t-test and F-test (One-way ANOVA).

Outcomes of the research revealed the following findings:

1) Personnel's opinions on good governance-based administrations of tambon administrative organizations in Roi Et province's Chiang Khwan district were rated 'more' in the overall aspect of six individual ones. Considering each single aspect, five aspects were scored 'more' and another one 'neutral'. All six aspects ranked in descending orders of means embraced aspects: i) morality, ii) accountability, iii) legality, iv) worthiness, v) participation, and transparency respectively.

2) The hypothesis testing results confirmed that variables of personnel's genders, ages and educational levels showed no significant differences in the overall spect.

3) Their suggestions for good governance-based administrations at tambon administrative organizations in Roi Et province's Chiang Khwan district were recommended in descending order of three frequencies that they should i) provide training courses to equip personnel with knowledge of basic and common laws, ii) open up opportunities to personnel and residents to take part in expressing their opinions on problems, requirement and recommending other suggestions so as to be used as data to solve problems, improve

and develop the organizations, and iii) there should have budget administration and allocation following priorities and conforming to residents' requirements.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 โดยกำหนดให้ทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติ และต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดกลยุทธ์ของภาครัฐ ในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้น โดยต้องมีการปฏิรูประบบบริหารที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และกลไกบริหารภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูง ในการนำการบริการของรัฐ ที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน มุ่งเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถร่วมทำงานกับประชาชน และภาคเอกชนได้อย่างราบรื่น โดยมีมาตรการ 1) เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ทำความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการของระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยทุกหน่วยงานต้องกำหนดแผน โครงการเพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักการของระเบียบนี้ และรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี 2) เร่งรัดดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐ เพื่อพลิกฟื้นให้ภาครัฐเป็นพลังและอาวุธสำคัญในการนำชัยชนะมาสู่ประเทศ เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้พัฒนาอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน 3) เร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 4) ส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง กำหนดแผนการสร้างความปลอดภัย และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการ และรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้นในระบบต่างๆของประเทศ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน (สวสดี ท้าวคาลือ, 2555, หน้า 7-8) ระเบียบดังกล่าวกำหนดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า หลักการดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้เป็นหลักในการบริหารประเทศ เช่น ในการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายปฏิรูปการศึกษาในมาตรา 9 กำหนดให้จัดโครงสร้างระบบและกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจและหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายปฏิรูประบบราชการ มาตรา 3/1 กำหนดให้ส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน(สวสดี ท้าวคาลือ, 2555, หน้า 4) นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 รัฐบาลได้กำหนดให้ ใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นยุทธศาสตร์ 1 ใน 3 กลุ่มยุทธศาสตร์ที่ใช้ ในการพัฒนาประเทศ และถือว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สุดที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อื่นไปสู่เป้าหมาย โดยกำหนดให้สร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม(สวสดี ท้าวคาลือ, 2555,

หน้า 18)

สถานการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281 ถึง 290 ได้บัญญัติไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทําบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ในการบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการกำหนดนโยบายด้านการปกครอง ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ รัฐเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมายเท่านั้น (บุญอนันต์ บุญสนธิ, 2543, หน้า 2)

ท้องที่อำเภอเชียงขวัญ มีพื้นที่ 127.2 ตร.กม. ประชากร 27,767 คน และความหนาแน่นของประชากร 218.29 คน/ตร.กม. อำเภอเชียงขวัญแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 6 ตำบล 66 หมู่บ้านท้องที่อำเภอเชียงขวัญประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง (ที่ว่าการอำเภอเชียงขวัญ, 2556, อัดสำเนา)เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชนด้านต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างใกล้ชิด การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งพบว่าจากสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ควรมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ซึ่งแสดงผลผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอเชียงขวัญ จึงเป็นประเด็นหลักอย่างต่อเนื่องที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนา อีกทั้งยังมีการร้องเรียนกล่าวหาและไม่มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการนโยบายสาธารณะตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการบริหารจัดการนโยบายสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาใช้และปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบร่วมกัน อันเป็นการสร้างกลไกตรวจสอบถ่วงดุลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้เกิดมีประสิทธิภาพและเกิดความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นการลดการทุจริต ทำให้ประชาชนเกิดการยอมรับในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ยังทำให้รัฐบาลเกิดความไว้วางใจพร้อมสนับสนุนเงินอุดหนุน และการกระจายอำนาจมากขึ้น เพื่อให้เทศบาลได้พัฒนาท้องถิ่นได้เต็มศักยภาพยิ่งขึ้น ท้องที่อำเภอเชียงขวัญมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรหนึ่ง ที่ได้นำการบริหารงานในส่วนของนโยบายสาธารณะ โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการทำงานและการบริหารงานเพราะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีภารกิจความรับผิดชอบมาก และมีงบประมาณใช้จ่ายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส สามารถให้ประชาชนตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน และยังคงต้องรับผิดชอบต่อการตรวจสอบของหน่วยงานอื่นๆ เช่น การตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง การตรวจสอบจากจังหวัด การตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหาร

งานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจนำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาทางเสริมสร้างการบริหารงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้เกิดระบบบริหารจัดการที่ดีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ของบุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 225 คน
2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 6 ด้านได้แก่
 - 1) ด้านนิติธรรม
 - 2) ด้านคุณธรรม
 - 3) ด้านความโปร่งใส
 - 4) ด้านการมีส่วนร่วม
 - 5) ด้านความรับผิดชอบ
 - 6) ด้านความคุ้มค่า
3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลพระเจ้า
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ของบุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน
3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด
4. สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

6. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 225 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 142 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcieand D.W.Morgan)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว F-test (One-way ANOVA)

7. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งหกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากห้าด้าน และระดับปานกลางหนึ่งด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านนิติธรรม ด้านความคุ้มค่า ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความโปร่งใส

เมื่อแยกออกเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านนิติธรรม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ที่ว่า “อบต. ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งต่าง ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติ คลอบคลุมถูกต้องเป็นธรรม” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารใช้อำนาจในการออกคำสั่ง อนุมัติ อนุญาต ที่ไม่มีผลกระทบต่อบุคลากร ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง”

2) ด้านคุณธรรม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ที่ว่า “เมื่อมีปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร/บุคลากรมีความอดทนปฏิบัติงานจนสำเร็จจุลวงไปด้วยดี” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ที่ว่า “ผู้บริหาร/บุคลากรปฏิบัติตนต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ”

3) ด้านความโปร่งใส พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ที่ว่า “อบต. ดำเนินงานด้านการ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชน เช่น จัดประชุมนอกสถานที่ ประชุมสัญจรหรือการให้ประชาชนทั่วไปเข้าฟังการประชุมได้” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ที่ว่า “อบต. วางแผนและพัฒนาระบบการให้ข้อมูลการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง”

4) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ที่ว่า “บุคลากร/ประชาชนมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่ อบต. จัดขึ้นร่วมกัน” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร/ประชาชน เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อนำไปแก้ไขปัญหา”

5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายใน อบต. และชุมชน” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 6 ที่ว่า “เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหาร กล้าแสดงความรับผิดชอบ”

6) ด้านความคุ้มค่า พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ที่ว่า “อบต. มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยมีการ จัดลำดับก่อนหลัง ตามความจำเป็นเร่งด่วน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน” และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ที่ว่า “อบต. ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด คุ้มค่ากับผลที่ได้รับ”

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานที่ 1 บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 2 บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ 3 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็น ด้านความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมตามประเด็น ต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรในความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญได้ยึดหลักของการบริหารจัดการที่ดีอันเป็นยุทธศาสตร์ ที่มีความสำคัญสูงสุด จากยุทธศาสตร์ 7 ประการ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มาใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาตำบลตามภารกิจและบทบาทในการให้บริการสาธารณะและพัฒนาท้องถิ่นให้น่าอยู่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งหลักธรรมาภิบาลทำให้องค์การบริหารสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตาม และตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์การภายนอกมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การ เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์การเป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน การทำงานในองค์การ และจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดี เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2553 ที่ต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยให้ยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีภารกิจสำคัญ ในการพัฒนาท้องถิ่นและให้บริการประชาชน ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยวรรณสมพงษ์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากชม จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม พบว่า มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) **ด้านนิติธรรม** พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญ ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงาน หรือสร้างกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกา มารยาทในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปาลสิมาล ธีรัฐมานัส** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลสำโรงเหนืออำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลสำโรงเหนือมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 2 ที่ว่า “อบต. ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งต่าง ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติ คลอบคลุมถูกต้องเป็นธรรม” **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** การตรากฎหมายกฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ต้องให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้

กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรือตามอำนาจของตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชนะศักดิ์ ยิวบูรณ์** ที่กล่าวว่าหลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารใช้อำนาจในการออกคำสั่ง อนุมัติ อนุญาต ที่ไม่มีผลกระทบต่อบุคลากร ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง” **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ผู้บริหารยังใช้อำนาจในการออกคำสั่ง อนุมัติ อนุญาต ที่มีผลกระทบต่อบุคลากร ไม่ถูกต้องและเป็นธรรม ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องมากกว่าปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่น และประเทศชาติซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชัยอนันต์ สมุทวณิช** ที่ให้ความหมายธรรมาภิบาลว่า การที่กลไกของรัฐ ทั้งการเมืองและการบริหาร มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปร่งใส และรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

2) **ด้านคุณธรรม** พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่**เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** บุคลากรเห็นว่าการบริหารบ้านเมือง และสังคม ควรยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ทั้งในแง่ของศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และปทัสสถานที่ยอมรับว่าเป็นแบบอย่าง หรือครรลองที่พึงปฏิบัติ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญได้รณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ยึดถือและปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน ด้วยการเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต จริจใจ ขยัน มีระเบียบวินัยและอดทน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยวรรณสมพงษ์** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากชม จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านหลักคุณธรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ที่ว่า “เมื่อมีปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร/บุคลากรมีความอดทนปฏิบัติงานจนสำเร็จจุล่งไปด้วยดี” **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริจใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานที่จะบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญรุ่งเรือง ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ **สุดจิต นิमितกุล** ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีข้อที่ 8 การอดทนอดกลั้น (Tolerance) และการยอมรับ (Acceptance) ต่อทัศนะที่หลากหลาย (Diverse Perspectives) รวมทั้งต้องยุติข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล หากดูรวมที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 4 ที่ว่า “ผู้บริหาร/บุคลากรปฏิบัติตนต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ” **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ผู้บริหารมีความเสมอภาค ความเป็นธรรม ยังคงเลือกปฏิบัติในการให้บริการบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุดจิต นิमितกุล** ที่กล่าวว่า บุคลากรมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม (Legitimacy) และให้การยอมรับ (Acceptance) การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร บุคลากรพร้อมที่จะยอมสูญเสียประโยชน์ส่วนตัวไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ต้องรับผิดชอบ

ร่วมกัน

3) **ด้านความโปร่งใส** พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง**ที่เป็นเช่นนี้** **อภิปรายได้ว่า**องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญบางแห่งยังขาดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ถูกต้อง รวดเร็ว ไม่บิดเบือนหรือปิดบังบางส่วน และยังขาดกระบวนการให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องในการบริหารงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปาลสิมมาล ธีรัฐมานัส** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล :ศึกษากรณีเทศบาลตำบลสำโรงเหนืออำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ที่ว่า “อบต. ดำเนินงานด้านการ ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชน เช่น จัดประชุมนอกสถานที่ ประชุมสัญจรหรือการให้ประชาชนทั่วไปเข้าฟังการประชุมได้”**ที่เป็นเช่นนี้****อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญ ได้สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน โดยการจัดให้มีการจัดประชุมนอกสถานที่ ประชุมสัญจร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ**ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์** ได้กล่าวว่า หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 2 ที่ว่า “อบต. วางแผนและพัฒนาระบบการให้ข้อมูล การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง”**ที่เป็นเช่นนี้****อภิปรายได้ว่า** การกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญบางแห่งยังขาดความชัดเจน และขาดการวางแผนและพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสาร อาทิเช่น ทางรถประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าวหมู่บ้าน แผ่นพับใบปลิว และอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์** ที่กล่าวว่า หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย บุคลากรเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้บุคลากรตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4) **ด้านการมีส่วนร่วม** พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้** **อภิปรายได้ว่า**องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ เช่น การประชาคมการประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการร่วมตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สมามคม ผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย** กล่าวถึงหลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วย การแสดงความคิดเห็น

การไต่สวนสาธารณะประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “บุคลากร/ประชาชนมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรม ที่ อบต. จัดขึ้นร่วมกัน”**ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญ ได้เปิดโอกาสให้พนักงานและบุคลากรได้ร่วมมือร่วมใจกัน ไม่ว่าจะ เป็นความร่วมมือภายในหน่วยงานของอบต. หน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องภาคเอกชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือจากพี่น้อง บุคลากรในอบต. ที่ได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบ และป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งการผนึกพลังความร่วมมือของทุกฝ่าย จะนำไปสู่การปฏิรูปให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุดจิต นิमितกุล** ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการมีส่วนร่วมทั้งบุคลากรและเจ้าหน้าที่รัฐในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่ม และพลังการทำงานที่สอดคล้องกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการให้บริการบุคลากร

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร/ประชาชน เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อนำไปแก้ไขปัญหา”**ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญส่วนใหญ่ได้จัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของประชาชน แต่ยังไม่ต่อเนื่อง และทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์** ที่กล่าวว่า หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วย การแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

5) **ด้านความรับผิดชอบ**พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงขวัญได้ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรับผิดชอบตระหนักในหน้าที่ มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุดจิต นิमितกุล** กล่าวว่าความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อบุคลากร ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญ ในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายในอบต. และชุมชน”**ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เป็นความตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ จึงทำให้ผู้บริหารตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาต่างๆ ในชุมชน เพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์** ที่กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 6 ที่ว่า “เมื่อเกิดปัญหาผู้บริหารกล้าแสดงความคิดเห็น”**ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ผู้บริหารมีความกล้าที่จะรับผิดชอบในปัญหา

ที่เกิดขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์** ที่กล่าวว่า พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) การตัดสินใจใด ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ ตนเองกระทำต่อสาธารณชน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงานนั้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก และมีจิตใจที่เสียสละ เห็นคุณค่าของสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่

6) **ด้านความคุ้มค่า** พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญมีการบริหารงานและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยวรรณ สมพงษ์** ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้อยู่หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอปากชม จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ที่ว่า “อบต. มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยมีการจัดลำดับก่อนหลัง ตามความจำเป็นเร่งด่วน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน” **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตามที่ระดับของความจำเป็นเร่งด่วนของความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์** กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อที่ 1 ที่ว่า “อบต. ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด คุ้มค่ากับผลที่ได้รับ” **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญบางแห่งยังประสบปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดทำงานงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายเงินที่ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์** ที่กล่าวถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) องค์การและสถาบันต่างๆ เช่น รัฐสามารถจัดสรร ใช้ทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมโดยรวม รวมถึงการทำงานอย่างรวดเร็ว มีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดผลการวิจัย พบว่า

1) บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** บุคลากรเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นในเรื่องของความสามารถเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในการทำงาน ทักษะในการคิดวิเคราะห์ แรงกระตุ้นที่ต่อสู้เมื่อมีการแข่งขัน

แรงจูงใจ การปรับตัวทางสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ ความคิด เชิงรุก คิดก้าวไกลในอนาคต ตลอดจนความคาดหวังในความสำเร็จของงาน เพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างในเรื่องของผลงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระคณพศกิตติสาร (ประกอบเสียง)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวย ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

2) บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า**บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี 30-50 ปี และเกิน 50 ปี มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลว่ามาจากความร่วมมือของทั้งสถาบัน ภาครัฐภาคเอกชนและประชาสังคมบทบาทของรัฐที่สำคัญนั้นคือ รัฐเป็นผู้มีบทบาทในการวางรากฐานและรักษากฎระเบียบต่างๆ การสร้างธรรมาภิบาลของรัฐนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพมีภาระรับผิดชอบภายใต้กฎหมายและนโยบายที่โปร่งใสตรวจสอบได้ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสร้างธรรมาภิบาลของภาครัฐนั้นจะต้องพยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักเหตุผลและหน้าที่มีระบบความรับผิดชอบด้านการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้และให้มีความโปร่งใส ในการปฏิบัติงานยกระดับความชำนาญของภาครัฐให้มีความทันสมัย เป็นต้น ส่วนบทบาทขององค์การภาคเอกชนและบทบาทของประชาสังคมที่ต่อการสร้างธรรมาภิบาลคือ การรวมตัวกันของสาธารณชนในการต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบ โดยรัฐควรมีการหามาตรการที่จะกระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงการทำความผิดจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระคณพศกิตติสาร (ประกอบเสียง)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวย ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3) บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า**บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดมาจากหลายส่วนรวมถึงประสบการณ์ สติปัญญา สภาพแวดล้อม ฯลฯ รวมถึงเทคนิคอื่นๆ จากการเรียนรู้ ที่เข้ามาช่วยต่อยอดความคิด เช่น การใช้เหตุผล ตรรกะ การคิดวิเคราะห์ ฯลฯ ดังนั้น บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีลักษณะของความคิดที่เป็นระบบ มีเหตุผล และสอดคล้องความเป็นจริงมากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พระคณพศกิตติสาร (ประกอบเสียง)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วเสนอแนะ โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน มีการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนหรือบุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา รมรงค์ให้บุคลากรและประชาชนใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายและการให้บริการควรให้ความเสมอภาคแก่ทุกฝ่าย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติเป็นรายบุคคล รวมถึงผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้

เมื่อแยกออกเป็นรายด้าน สามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ดังนี้

1) ด้านนิติธรรม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานโดย ยึดระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานกำหนดไว้ให้ปฏิบัติกำกับติดตามให้บุคลากรผู้มีหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินการด้านพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์กำหนดผู้รับรับผิดชอบการเงินบัญชีและพัสดุชัดเจน บริหารงบประมาณตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 2 ที่ว่า “อบต. ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งต่าง ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติ คลอบคลุมถูกต้องเป็นธรรม” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งต่าง ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติ คลอบคลุมถูกต้องเป็นธรรม และส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎหมายกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและรวดเร็ว

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารใช้อำนาจในการออกคำสั่ง อนุมัติ อนุญาต ที่ไม่มีผลกระทบต่อบุคลากร ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยใช้อำนาจในการออกคำสั่ง อนุมัติ อนุญาต ที่ไม่มีผลกระทบต่อบุคลากรถูกต้อง เป็นธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง มีการกระจายอำนาจการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

2) ด้านคุณธรรม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานด้วยความทุ่มเท และเสียสละ ควรให้ความเสมอภาคแก่บุคลากร พนักงานทุกคน ควรมีการอบรมในเรื่องคุณธรรมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ที่ว่า “เมื่อมีปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร/บุคลากรมีความอดทนปฏิบัติงานจนสำเร็จจุล่งไปด้วยดี” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้ยึดมั่นในความถูกต้อง ติงาม และส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา มารยาท และจรรยาบรรณในการบริหารงานให้มากยิ่งขึ้น มีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 4 ที่ว่า “ผู้บริหาร/บุคลากรปฏิบัติตนต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดย กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการให้บริการ รวมถึงแนวทางการพัฒนาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ด้วยความเป็นธรรม เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และเข้าใจจากที่สุภาพ อ่อนโยน เมื่อพนักงานมีเรื่องใดไม่สามารถปฏิบัติได้หรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนที่จะต้องปฏิบัติ ควรชี้แจงเหตุผลหรือแนะนำให้ติดต่อยังหน่วยงานหรือบุคคลซึ่งตนทราบว่า มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ต่อไป

3) **ด้านความโปร่งใส** พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยดำเนินการในด้านนโยบายต่าง ๆ อยู่บนกฎระเบียบที่ชัดเจน เน้นความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตำบล จัดทำคู่มือเรื่องราวร้องทุกข์แจ้งข่าวสารการทุจริต และมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีกลุ่มองค์กรชุมชนคอยดูแลตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้บุคลากรสามารถรับทราบและมีความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของอบต. นั้นมาจากความตั้งใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ที่ว่า “อบต. ดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชน เช่น จัดประชุมนอกสถานที่ ประชุมสัญจรหรือการให้ประชาชนทั่วไปเข้าฟังการประชุมได้” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับประชาชนในด้านต่างๆ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนด้านการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ให้ประชาชนทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต มีสติปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ และนำพาท้องถิ่นให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลัก

การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุนด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 2 ที่ว่า “อบต. วางแผนและพัฒนาระบบการให้ข้อมูล การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมีนโยบายเร่งด่วนในการปรับปรุงข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความถูกต้องตรงกับความ เป็นจริง และเป็นข้อมูลปัจจุบันทั้งหมด

4) ด้านการมีส่วนร่วมพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ตั้งแต่การร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบการบริหารงานของ อบต. เพื่อให้เกิดความ โปร่งใสและก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยแท้ ตามนโยบายการบริหารงาน “ถูกต้อง โปร่งใส ประทับใจ ให้มีส่วนร่วม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “บุคลากร/ ประชาชนมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรม ที่ อบต. จัดขึ้นร่วมกัน” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ท้องถิ่นทุกขั้นตอน สนับสนุนการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อรวบรวมความคิดเห็น “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับ ผลประโยชน์”

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อที่ 2 ที่ว่า “ผู้บริหาร รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร/ประชาชน เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อนำ ไปแก้ไข้ปัญหา” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้สนใจมีส่วนรับรู้และแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ ในการพิจารณากำหนด นโยบายหรือการแก้ปัญหา ทุกข์สุขของประชาชนโดยตรง

5) ด้านความรับผิดชอบพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมอบหมายงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และเหมาะสมกับตำแหน่งงานและสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรให้มีความรับผิดชอบ ทรัพย์สินของหน่วยงานเสมือนทรัพย์สินของตนเอง มีความรับผิดชอบงานที่ตนเองทำจนแล้วเสร็จ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารมี ความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายในอบต. และชุมชน” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมีความมุ่งมั่นในการบริหารงานให้ชุมชนมีความ เข้มแข็งและได้รับบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และประชาชนมีความพึงพอใจ ควบคู่กับการพัฒนาองค์กร ให้มีศักยภาพ และมุ่งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า “ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายในอบต. และชุมชน” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยเสริมสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดปัญหาบุคลากรทุกคนควรมีความรับผิดชอบในการทำงาน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน

6) **ด้านความคุ้มค่า** พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารควรบริหารจัดการและส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมรวมถึงธรรมาภิบาลให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืนรวมถึงบริหารจัดการการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 5 ที่ว่า “อบต. มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยมีการจัดลำดับก่อนหลัง ตามความจำเป็นเร่งด่วน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์หนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายล้วนแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกันซึ่งต้องพิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมจากความจำเป็นเร่งด่วน โดยมองถึงขีดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลและความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือข้อที่ 1 ที่ว่า “อบต. ใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด คุ้มค่ากับผลที่ได้รับ” ดังนั้นคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยบริหารและใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด มุ่งเน้นให้เกิดผลงาน ความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาหรือวิจัยในพื้นที่ อบต. แห่งอื่น ๆ เปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และแก้ปัญหาให้ประสบผลสำเร็จต่อไป เช่น เรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน”

2) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดประกอบการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข การวางแผนและพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสาร และให้บุคลากรมีโอกาสรับรู้เรื่องราวการบริหารงาน อบต. ทุก ๆ เรื่องที่สามารถเปิดเผยได้ตามกฎหมายกำหนดเพิ่มขึ้น

10. บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “ธรรมนูญภาคเมือง : บทบาทภาคีเมือง”. **สารวุฒิสภา**, ฉบับที่ 41(กันยายน 2541) : 6.
ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์. **การปกครองที่ดี (Good Governance)**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2543.
ชัยอนันต์ สมุทวณิช. **Good Governance กับการศึกษา - การปฏิรูปการเมือง**.ม.ป.ท. : 2541.

ที่ว่ากาารอำเภอเชียงขวัญ. “ข้อมูลพื้นที่อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด”. ร้อยเอ็ด : ที่ว่ากาารอำเภอเชียงขวัญ, 2556, (อัดสำเนา).

บุญอนันต์ บุญสนธิ์. **พัฒนาการของแนวคิดกาารจัดการที่ดี (Good Governance).** กรุงเทพฯมหานคร : สภาวิจัยแห่งชาติ, 2543.

ปาลสิมมาลี อธิรัฐมานล. “กาารบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลดำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”. **ปัญหาพิเศษรัฐศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.

ปิยวรรณสมพงษ์. “กาารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน องค์กาารบริหารส่วนตำบล อำเภอปากชม จังหวัดเลย”. **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

พระคณพศกิตติสารโร (ประกอบเสียง). “กาารบริหารงานขององค์กาารบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์กาารบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2553.

สมาคมผู้บริหารกาารศึกษาแห่งประเทศไทย. **หลักการบริหารราชการแนวใหม่ การวางแผนกลยุทธ์ และบทความวิชาการ.** กรุงเทพฯมหานคร : สมาคมผู้บริหารกาารศึกษาแห่งประเทศไทย, 2544.

สวัสดี ท้าวคาลือ. **โครงการวิจัยธรรมาภิบาล.** กรุงเทพฯมหานคร : ม.ป.ท., 2555.

สุดจิต นิमितกุล. **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี.** กรุงเทพฯมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2543.

11. คำขอบคุณ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยกาารกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ และดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขออนุโมทนาขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล นายเอี่ยม อามาตย์มุลตรี และจำสับแอกฉลอง ทุ่งฝนภูมิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมื่อที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.ไพรัช พันชมภู รองศาสตราจารย์ศรชัย ท้าวมิตร และรองศาสตราจารย์อุดม พิริยสิงห์ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไข รูปแบบ และให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้นขออนุโมทนาขอบคุณนายกองค์กาารบริหารส่วนตำบล บุคลากร องค์กาารบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการเก็บข้อมูลในการค้นคว้าวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ คุณประโยชน์อันพึงมีแก่กาารศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีในส่วนของการศึกษาค้นคว้านี้แก่บิดา มารดา และบุพการีชน ผู้มีพระคุณทั้งมวล อุปัชฌาย์ ครู-อาจารย์ผู้เคยอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ขอท่านทั้งหลายจงมีความสุข ความเจริญยิ่งในคุณงามความดีด้วยเทอญ